

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag voorjaarstellingen 2022

De laatste voorjaren mag onze telpost zich verheugen op mooie passage van Regenwulpen. De foto is van 20 april 2022, toen er 138 voorbij kwamen, een nieuw dagrecord.

Inhoud

1. Inleiding	1
2. Overzicht maanden	2
2.1 Hele voorjaar 2022	10
2.2 Telposten Groothoofd en Zwaluwse Dijk	10
2.3 De DB en de landelijke trek	11
3. Overzicht soorten en soortgroepen	12
3.1 Soortgroep samenvatting	29
4. Algemene Samenvatting en Interpretatie	30
4.1 Voorjaarsdagrecords	33

Hans Gebuis en Nijs Stam

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag voorjaarstellingen 2022

door Hans Gebuis en Nijs Stam

18 juni 2022

© Onbewerkte data: www.trektellen.nl

© Foto's: J. Gebuis, Dordrecht 2011vv en overige met naam genoemd. Alle rechten voorbehouden.

© N. Stam, Dordrecht 2022. Alle rechten voorbehouden

1. Inleiding

Dit verslag relateert de voorjaarstellingen van 2022 op trektelpost de Dordtse Biesbosch (DB) aan de jaren 2004-2022, of – in de maandgrafieken – aan de tellingen op de Tongplaat, dus van 2013 tot 2022.

Hoofdstuk 2 biedt per maand korte weersoverzichten en eventuele bijzonderheden in de tellingen.

Hoofdstuk 3 geeft met tabellen inzicht in de relatieve ‘sterkte’ per soort en per ruwweg gedefinieerde soortgroep, afgezet tegen gemiddelden gedurende de hele historie van de telpost.

Hoofdstuk 4 vat de fenomenen samen en probeert ze met grafische en tekstuele middelen te interpreteren. Daarin neemt voor dit bijzondere voorjaar een exposé over de invloed van de wind een bijzondere plaats in. Tenslotte presenteert dit hoofdstuk de in 2022 genoteerde *voorjaarsdagrecords*.

Paragraaf 2.3 plaatst de DB-tellingen summier in een landelijk kader. Paragraaf 2.2 geeft kort informatie over de twee telposten rondom de DB: Groothoofd en Zwaluwse Dijk.

Hoewel we ook (niet meer dan 14) vlinders hebben geteld, zijn deze buiten beschouwing gelaten, behalve bij de maandgrafieken. Daar is het technisch onvermijdelijk.

Alle foto's zonder specifieke naamsvermelding zijn van Hans Gebuis. Daarmee voelen we ons nog steeds zeer bevoorrecht. Bij de enkele andere foto's zijn de namen van de ‘daders’ vermeld.

Tenslotte mede namens Hans dank aan de frequente medetellers Leo Apon, Michel Kapoen, Jos Koopman, Arjan Loeve en Sander Terlouw.

Nijs Stam

De Grote Mantelmeeuw scoort in 2022 een dagrecord én het beste voorjaar ooit

2. Overzicht maanden

Dit maandoverzicht vermeldt de – redelijk vers opgetekende – weersomstandigheden per decade en eventueel opvallende feitjes en weetjes van de bijbehorende tellingen. De weersomstandigheden worden uiteraard vermeld omdat deze zeker het voorbije voorjaar forse invloed op de geregistreerde trek hebben.

Aan het eind van elke maand differentieert een staafgrafiek [trektellen.nl] de intensiteit per week en vergelijkt de actuele maand van 2022

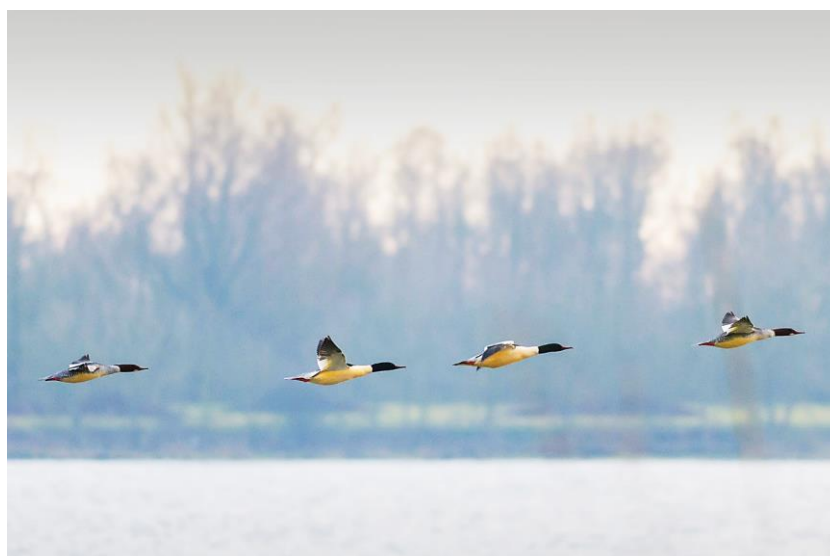
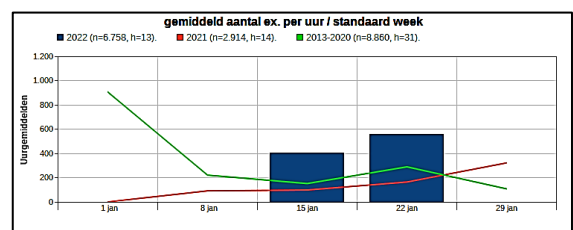
(blauwe staafjes) met de dito maand van 2021 (oranje lijnen) en 2013-2020 (groene lijnen). Het vergelijkt is dus over alle tellingen op de Tongplaat.

Uit esthetische overwegingen zijn deze grafieken wat klein gehouden ten koste van de leesbaarheid van de getalletjes. Getallen zijn evenwel niet zo relevant: de staafjes als zodanig geven voldoende inzicht in de vergelijking.

Januari

De 1^e decade met zijn Hollandse kwakkelweer is er niet geteld. Na een mooie start vervolgt de 2^e decade met complete of halve mistdagen. Op de enige 2 dagen zonder mist is er geteld. Het weer van de 3^e decade is algemeen wat beter, maar sluit toch weer af met regen en een heuse storm (Corrie), die in onze omgeving niet zo sterk is als elders in het land. Bij elkaar tellen we vijf (halve) ochtenden. Buiten ganzen en meeuwen vallen bij de trekvogels een Nonnetje (man) op en 2 exx 3kj Zearend. TP verblijven 2 Baardmannen, maximaal 54 Brilduikers, een Nonnetje (vrouw) en tot 6 Grote Zaagbekken.

Totaal passeren 6.758 vogels in januari 2022. Daarvoor wordt 13 uur geteld op 7 teldagen (2021: 2.914 exx in 14:30 uur). Met enige verbazing constateren we dat dit – ondanks voor het gevoel forse weersbelemmeringen – de beste januari op de Tongplaat ooit is geworden, die alleen wordt overtroffen door de fameuze Zuidplaatje-januari 's van 2010 en 2012.

Grote Zaagbekken over de Nieuwe Merwede

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag voorjaarsstellingen 2022

Februari

De 1^e decade is het echt Hollands kwakkelwintereer: zware bewolking, miezer, regen, af en toe een zonnetje, stevige winden uit westelijke richtingen en temperaturen rond 5°C. Er zijn 4 tellingen, waarvan 3 met matige opbrengst. De 2^e decade begint met een paar redelijk mooie dagen, maar het weer wordt geleidelijk tel-onvriendelijker tot aan het eind van de decade maar liefst drie voorjaarsstormen: Dudley, Eunice en Franklin elkaar binnen enkele dagen opvolgen. Er is veel schade, maar het Zeearendennest in de Dordtse Biesbosch overleeft dit keer. Niet verrassend zijn er in deze decade slechts twee tellingen. In de 3^e decade dreinen de stormen en regens – en mist – nog wat na, maar aan het eind ervan komen er zachtere zuid (oosten) winden, en vooral de laatste dag is het prachtig weer en deze dag maakt voor februari nog heel veel goed qua tellingen. De tel-post is vier (ruime) ochtenden bezet.

Trekvogels

Naast de gewone ganzentrek – waarin overigens de Toendrarietgans wat schaars is – komen in de 1^e decade 22 Wilde Zwanen voorbij, wat Kieviten en Kramsvogels, en de 1^e Bruine Kiekendief 2kj man. In de 2^e decade verschijnen de eerste Scholekster en enkele Veldleeuweriken.

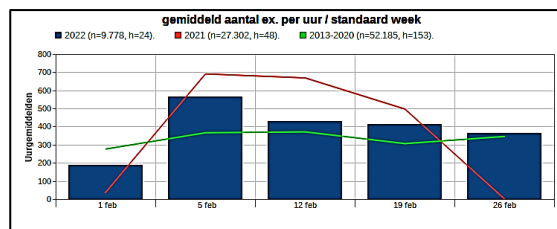
Op de valreep van februari zien we voor het eerst na 2013 weer substantiële Kraanvogeltrek

Een zeer vroege roepende Regenwulp passeert en op de valreep van de maand zijn er nog 3 Kleine Zwanen, de eerste Grutto's, en Goudplevier, 2 Zwarte Zwanen, een Blauwe Kiekendief en zelfs al twee Zwartkopmeeuwen. De klapper van de maand valt op de 28^e met niet minder dan 184 Kraanvogels (4^e dag ooit), de eerste Tureluur, Lepelaar, Buizerds, Boomleeuwerik en Witte Kwikstaarten. Dat gepaard aan alweer 131 Grutto's en 165 Veldleeuweriken. Trek van de Houtduif komt aarzelend op gang, evenals die van de Kokmeeuw. We zitten dan alweer op 76 soorten.

TP-vogels

Opvallend in de 1^e decade: 9 merels op 5 februari, 62 Sijzen, doorgaans een ruim twintigtal Brilduikers, Havik, Buizerd. De adulte Zeearenden uit de Dordtse Biesbosch laten zich ook weer eens zien. De Baardmannen van januari zijn kennelijk verdwenen. In de 2^e decade is er een jagende Blauwe Kiekendiefvrouw. De 3^e decade horen we zingende Matkop, Heggenmus, Roodborst, Zanglijster, Groenling en natuurlijk de onvermijdelijke Cetti's Zanger. Op de 28^e zijn de Baardmannen er weer.

Totaal passeren 9.778 trekvogels in februari 2022. Daarvoor wordt 24:30 uur geteld op 10 teldagen (2021: 27.302 exx in 48:29 uur). De grafiek nieuwe stijl illustreert dat deze februari lekker met het Tongplaat-gemiddelde (groen) kan meekomen, maar het wel wat moet laten afweten tegen de beste februari ooit, die van 2021 (oranje).

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag voorjaarsstellingen 2022

Maart

Na nog één bewolkte dag is het in de 1e decade vooral stralend weer met matige (zuid-) oostelijke winden. Het blijft koud met temperaturen die bij het begin van de telling soms nog onder het vriespunt liggen en pas op 10 maart boven 10°C eindigen. De decade kent 8 teldagen. Het mooie, ietwat koude weer met oostelijke winden zet zich in de 2^e decade door, behalve op 12 en 14 maart als de wind naar het (zuid-) westen gaat en de bewolking dichtloopt. We tellen 6 dagen. De 3^e decade begint ongewoon mild met temperaturen tot 17°C bij zuidelijke en oostelijke winden. In de laatste drie dagen verknoeien mist en regen het tellen, zodat in deze decade tenslotte maar 5 dagen is geteld. Zeer verheugend is, dat Hans na ruim twee maanden afwezigheid wegens ziekte op 28 maart voor het eerst weer op de telpost is.

Trekvogels

In de 1^e decade begint de ganzentrek wat af te lopen en verschijnen langzamerhand andere soorten: Blauwe Kiekendief, Grutto (813 exx op 2 maart, 2^e dag ooit. Leo is de gelukkige), Grote Lijster, nog 14 Kraanvogels en een Klapekster. Sander telt op 4 maart wel 24 Boomleeuweriken en de 2^e Vuurgoudhaan ooit voor de telpost in het voorjaar. Een Bontbekplevier en een Appelvink passeren, een Slechtvalk en Zwartkopmeeuwen. Nijs meldt de eerste 3 Kluten. Meeuwen-, Pieper-, Kwikstaarten- en Vinkentrek komt geleidelijk op gang. Houtduif en Kauw beginnen ook mondjesmaat. Op de eerste Keep van 10 maart volgen in de 2^e decade meer exemplaren, zodat deze soort na vele jaren weer eens bovengemiddeld uitkomt.

In de 2^e decade trekken 4 Baardmannen en een Zwarte Mees door. De grijze 14^e maart wordt een feestje met een voorjaarsdagrecord Koperwiek (5.205 exx) en Vink (916 exx). Koperwieken druppelen ook de dag erna nog door op de 5^e voorjaarsdag ooit. Dan duikt ook een Blauwborst op, die het echter al snel voor gezien

houdt – en dus doortrekker is. Op 18 maart is het uittocht der Kolganzen uit Nederland. De DB krijgt er ≈3% (2.658 exx) van mee. Na de ca. 14.400 vogels in die week is zaterdag 19 maart een beetje een anticlimax met 985 exx. Toch komen op die dag nog weer een 2kj Zeearend voorbij, 250 Grutto's en de eerste twee Roeken van het seizoen. De Bruine Kieken die trekken zijn overwegend adulte mannen. In de 3e decade trekken opnieuw Kemphanen en wordt de 3e voorjaarsdag ooit voor deze soort bereikt. De Witgat komt op gang. Op 22 maart komt een groepje van 4 Witte Kwikstaarten laag over de Tongplaat, die alle verdacht worden Rouwkwikken te zijn, maar waarvan dat slechts bij één met zekerheid kan worden gezien. Derhalve noteert Nijs geheel tegen zijn principes in toch maar 3 witte kwikstaart spec. Later die dag komt nog een 2e zekere Rouwkwikstaart voorbij. Op 24 maart passeren de 1e Kleine Zilverreiger en de 2e Klapekster. Diezelfde dag krijgen we 'toevallig' een hoge groep van 130 Zanglijsters in de kijker, later nog gevolgd door wat kleinere groepjes, zodat deze soort met 192 exx de 2e voorjaarsdag ooit noteert. Op 28 maart komen de eerste Smellekens. Het merendeel van de Kramsvogels verdwijnt ook in maart. Dagpauwogen zijn er aan het eind van de 3e decade.

In maart 2022 moeten we het met slechts één Grote Gele Kwikstaart doen

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag voorjaarsestellingen 2022

TP-vogels

Een adulte Zeearend laat zich vrij regelmatig één keer per dag zien. Er zijn meestal 4-6 lokale Buizerds in de lucht, één of twee Haviken, een Bruine Kiek en twee Sperwers. Op de rivier drijven maximaal 14 Brilduikers, 1 Nonnetje (v) en 10 Grote Zaagbekken. Vanaf 10 maart zijn er ineens drastisch minder pleisterende Kolganzen op het Zuidplaatje en hoor je ze ook nauwelijks meer. Meerdere Zanglijsters zingen onophoudelijk rond Zuidplaatje en Tongplaat, en ook Groenling en Kneu zijn weer volop ter plaatse.

In de 2^e decade laten baltsende Cetti's zangers zich goed zien. Cetti's Zanger, Tjiftjaf, Zanglijster en Groenling maken van de tellingen af en toe een oorverdovende ervaring. IJsvogel en Baardman laten zich sporadisch weer zien, en er zijn meestal zo'n 6 lokale Buizerds in de lucht. Op 18 maart wordt er kennelijk een blik Zeearenden opengetrokken, want naast de trekkende 2kj zien we die dag nog 2 adulte en 2 stuks 3kj, waarvan de ene een vis vangt in de rivierkom en opeet. Brilduikers en Zaagbekken

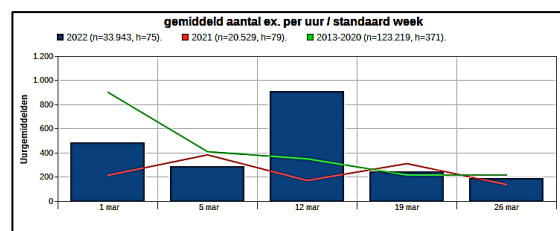
April

"April doet wat hij wil" zegt het spreekwoord, en jawel: op 1 april ligt er sneeuw, die overigens al snel wegsmeelt. Maar de 1^e decade begint ijsig met temperaturen rond het vriespunt en stevige noordoostelijke winden. Vervolgens komen er zuiden- en westelijke winden met kou en regen, vooral ook in Frankrijk en Spanje, waardoor alle trekvogels zwaar worden opgehouden en de 5 tellingen in deze decade qua aantallen nogal mager uitvallen.

De 2^e decade is op enkele dagen met westelijke winden na lenteachtiger met vrij zachte noord- tot zuidoostelijke winden en temperaturen die aan het eind van de tellingen toch al (soms fors) boven 10°C komen. 15 april begint met dichte mist. Er zijn 7 tellingen, die door magere trek of lege luchten soms wel kort uitvallen: in ruim 19 uur tellen we slechts 2.500 exx.

in de rivierkom minimaliseren in de 3^e decade. Een kleine 200 Kramsvogels verblijven bij de paardenboerderij, maar verdwijnen in de loop van de 3^e decade. IJsvogel en Blauwborsten laten zich sporadisch zien. Op de terugweg betrappen we bij de eendenkooi 2 Oranjetipjes.

Totaal passeren 33.943 vogels en vlinders in maart. Daarvoor wordt 75:30 uur geteld op 19 teldagen (2021: 20.529 exx in 79:31 uur). Het telseizoen verloopt tot nu toe gunstig: op de helft ervan (23 maart) zitten we qua aantallen al ruim op het langjarig gemiddelde voor het *hele* seizoen. Wat de grafiek suggereert, klopt: deze maartmaand is één van de betere in de telposthistorie en moet alleen maart 2013 met 34.864 exx voor laten gaan.

De 3e decade is koud en merendeels grijs met elke dag koude noordelijke winden tot Bft3. Eén mooie dag – 23 april – haalt 17°C aan het eind van de telling, maar verder mag je 12°C in deze decade al een meevaller noemen. We tellen 7 dagen en op 22 april staan we voor niets op de telpost.

Trekvogels

Afgezien van de geringe aantallen brengt de 1e decade toch wel moois: de eerste Boerenzwaluwen en Purperreigers. Nog een Smelleken en een restje Koperwiek en Kramsvogel, en af en toe komen er ook Bruine Kiekendieven door. De Spreeuw begint ongedacht zijn langjarig gemiddelde te naderen, meeuwen blijven achter. Brandganzen 'doen' het nog een beetje, maar de meeste worden op andere posten geteld.

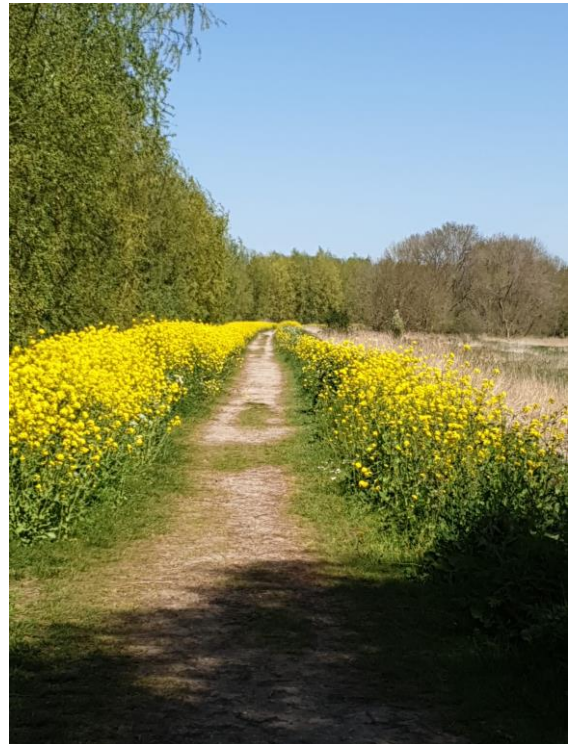
Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag voorjaarstellingen 2022

In de 2^e decade krijgt het soortenlijstje een duw met de eerste Oeverwaluw, Huiszwaluw, Zwarte Wouw, Kleine Plevier, Fitis, Zomertaling, Visarend, Torenvalk, Groenpootruiter, Reuzenster (met dank aan Arjan) en Beflijster – en zowaar na een jaar en bijna zeven maanden afwezigheid weer eens voor het eerst (twee) Bosruiters. Twee Nachtegalen worden in de vroege morgen van 13 april trekkend betrapt en op dezelfde dag arriveert het eerste TP-exemplaar. Een Sprinkhaanzanger is er even op Goede Vrijdag, 15 april. De dag erna telt Sander (Nijs heeft ‘ziekteverlof’) maar liefst 8 Zomertalingen en de eerste Rode Wouw. Smelleken, Roek en Gekraagde Roodstaart komen ook nog langs. Dinsdag 19 april springt er qua soorten uit met de eerste Oeverlopers, Koekeek, Gierzwaluw. Daarnaast doemen er onverwachts nog 142 Grutto’s op in mooie clubjes tot 43 exx toe. Hans is er gelukkig weer getuige van. Meeuwen, spreeuwen en reigerachtigen bereiken overigens hun langjarig gemiddelde. Opvallend is dat de Zwartkopmeeuw wel boven zijn gemiddelde komt, maar in de verste verte de aantallen van 2018-2021 niet meer bereikt.

De 3^e decade begint op 21 april fraai met nóg een Visarend, een Rode Wouw en een Smelleken, 4 Ooievaars en laat in de ochtend een verrassende groep van maar liefst 119 Aalscholvers, eigenlijk al 10 dagen na hun gebruikelijke p₅₀. De decade brengt verder niet minder dan 2 Zwarte Ooievaars, 10 jaar na de laatste die we zagen in het voorjaar, nog 2 Purper- en 5 Kleine Zilverreigers, 1 Visarend en nog 4 Zwarte Wouwen. Ook 194 Regenwulpen (dagrecord 138 op 30 april), niet minder dan 8 Bosruiters, 7 Torenvalken, nog 6 Smellekens en de 1e Boomvalk dragen bij aan de feestvreugde. Eindelijk verschijnen tenslotte de Gier- en Boerenzwaluwen. Tot 28 april komt niet één telling boven 900 exx (in april!) maar de laatste twee dagen maken het dan met 4.200 exx – waarvan 2.800 Gierzwaluw – nog een beetje goed. Opvallend is, dat pas op 30 april de eerste flinke groepjes

Kokmeeuwen verschijnen terwijl de officiële mediaan al lang voorbij is. Op die dag trekken ook Dwergmeeuwen prachtig voorbij en komen wat Zwarte Sterns aan.

Dat is óók april: terugwandelen door een schitterende weelde aan Raapzaad en Fluitekruid!

TP-vogels

In de 1^e decade zijn er nog steeds enkele Grote Zaagbekken op de rivier, een Visarend – aan de ondervleugeltekening te zien mogelijk ‘buurman’ TG7 – jaagt op 4 april langdurig boven de Tongplaat. Ook later zijn er weer lokale Visarenden en ook een 3kj en een adulte Zeearend vertonen zich min of meer elke teldag wel even. Dit alles naast de gebruikelijke Sperwers, Buizerds en Bruine Kiekendieven. Op 5 april is er nog steeds een lokaal vrouwtje Blauwe Kiekendief. Op 9 april zijn de Zwartkoppen terug en ook de Rietzanger schettert er weer op los. De Blauwborsten zijn vrij stil, maar laten zich toch af en toe wel horen – en zien. Opvallend is hoe vaak de aanwezige Cetti’s zangers exposeren, soms tot vóór de telpost, baltsend en al. De 2^e decade brengt meerdere Fitissen, Zwart-

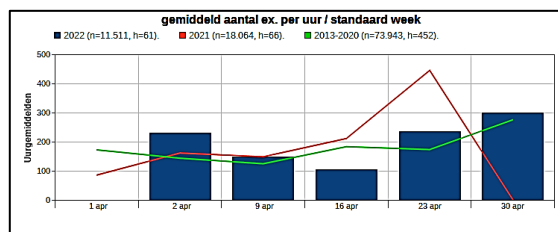
Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag voorjaarstellingen 2022

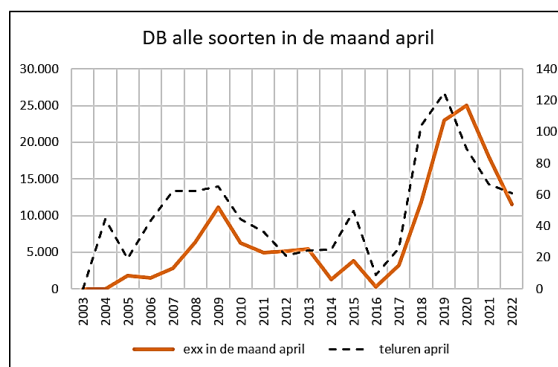
koppen, een Grasmus, Rietzangers, een Zomertaling en een Torenvalk op de been. Een 3kj Zeearend laat zich fraai zien. Vanaf 13 april worden de tellingen de hele morgen feestelijk begeleid door eerst één, later drie Nachtegalen die hun vertrouwde plekje weer innemen. Er foerageren regelmatig 2 Steltkluten op de Tongplaat, waarschijnlijk vogels van de NDB. In de 3e decade arriveren Zwarte Ruiter, Gekraagde Roodstaart, Sprinkhaanzanger (op het Zuidplaatje), meerdere Bosruiters en een stortvloed aan Tuinfluiters, de meeste nacht-aankomers, dus niet door ons geteld. De laatste Grote Zaagbekken zien we op 25 april aan de horizon verdwijnen.

In april 2022 tellen we 11.502 vogels en 9 (!) vlinders. Daarvoor wordt 61 uur geteld op 20 teldagen (2021: 18.064 exx in 66:34 uur). De grafiek illustreert duidelijk het 'intensiteitsgat' van midden-april en het herstel naar het langjarig gemiddelde aan het eind.

Voor het gevoel is dit een zeer magere aprilmaand. Enig onderzoek nuanceert dat toch wel

weer: het is wel de magerste sinds we vanaf 2018 veel meer teluren maken, maar al met al is het toch nog weer de 5^e aprilmaand ooit, zoals de grafiek hieronder laat zien. We hebben deze april ook weer veel minder uren geteld, want slecht weer en weinig trek. Welke van deze drie de kip en welke het ei zal zijn, mag de lezer zelf uitmaken.

De Zwarte Wouw van 30 april blijkt op de foto volgens de kenners de hybride Zwarte Wouw x Oosterse Zwarte Wouw van de Korendijkse Slikken te zijn

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag voorjaarstellingen 2022

Mei

In de 1^e decade tellen we op 2 en 3 mei, twee magere dagen. 4 en 5 mei zijn derhalve baaldagen, waarna Nijs zijn jaarlijkse Eemshavenfeestje heeft en niemand anders doortelt. Op de twee teldagen is het fris en zonnig, evenwel wat heig weer met temperaturen tot 12°C bij noordelijke winden, die uiteraard garant staan voor weinig trek.

De eerste teldag van de 2^e decade is de lucht open en waait er een zachte westenwind. De dagen erna is het soms wat buig, soms mooier weer. Tijdens buien kan de gewoonlijk zachte wind stevig uitschieten naar Bft5. We tellen in deze decade 4 dagen; de motivatie neemt bij de schrale tellingen zonder nog nieuwe soorten wat af.

De 3^e decade begint met een wat beslagen ZW3 dag en daarna wat dagen met 'veel te mooi' weer, maar op 27 mei is er dan een WNW 3-4 wind en dat levert hordes Gierzwaluwen op, met een vervolg op 27 en 28 mei. De decade kent drie teldagen met waarneembare trek.

Trekvogels

In de 1^e decade tellen we de vogels die je normaal gesproken kunt verwachten; er zit niet veel spannends bij, noch qua soorten, noch qua aantallen.

Op de eerste teldag van de 2^e decade – 14 mei – komen er weer wat Gierzwaluwen, een Purperreiger, 3 Kleine Zilverreigers en een Smelleken voorbij. De laatste soort doet het best goed dit voorjaar en tilt de soortgroep valken naar bovengemiddeld. Er wordt in heel Nederland nog met spanning naar vele, zeer late, Gierzwaluwen uitgezien die in Frankrijk met tienduizenden aan het trekken zijn geslagen. Ook bij ons leeft die spanning, en ...

... we moeten tot de 3^e decade wachten tot er iets substantieels op dat gebied gebeurt: op 21 mei passeren ruim 2.000 Gierzwaluwen, die –

zoals doortrekkers gewoonlijk doen – in westelijke richting tegen de wind in vliegen. Of dit al de gebruikelijke influx van 3kj Gierzwaluwen is, blijft nog even de vraag. Deze komen meestal wat later, zo'n beetje eind mei-begin juni. En jawel, na een vergeefse teldag 22 mei en een paar baaldagen, passeren op 27 mei niet minder dan 9.049 van deze vogels, op 28 mei gevolgd door nog eens 3.196 exx. Men leze de opmerkingen onder de tellingen.

De Gierzwaluw is met 14.783 exx wel dé ster van de mei tellingen

TP-vogels

In de 1e decade laat de adulte Zeearend zich af en toe zien. De singel naast de telpost – en trouwens de hele route naar de parkeerplaats – miegelt naast de gebruikelijkere soorten van Tuinfluiters, Zwartkoppen, Grasmussen, Zanglijsters, Nachtegalen en Kleine Karekieten. Ergens zingt ook een Sprinkhaanzanger. In de 2^e decade worden de Zwartkoppen stiller of verdwijnen. Daar komen dan nog wat Kleine Karekieten en de Spotvogel voor terug. Er vliegen steeds 2 tot 3 Koekoeken rond de Tongplaat. Op 28 mei wordt de eerste Bosrietzanger gehoord bij de eendenkooi. Verder van het TP-front geen nieuws.

Totaal passeren 15.360 vogels en één vlinder in mei 2022. Daarvoor wordt 19 uur geteld op 8 teldagen (2021: 2.075 exx in 14 uur). Het is zowel qua aantallen als intensiteit de beste mei-maand ooit in de geschiedenis van de telpost.

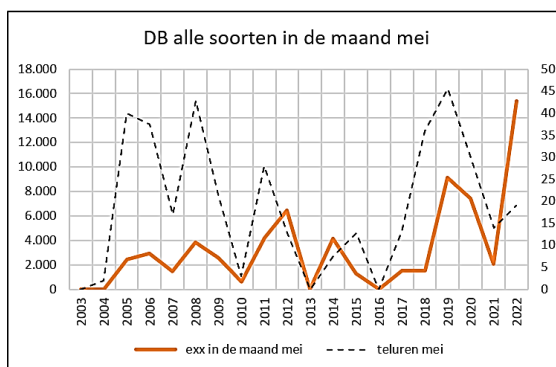
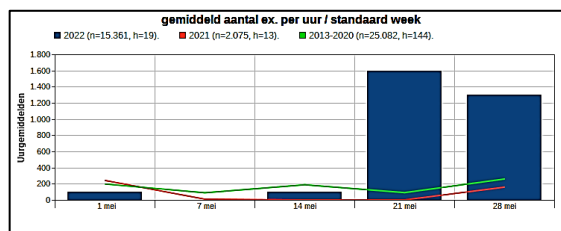
Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag voorjaarstellingen 2022

De grafieken laten in dit opzicht niets aan de verbeelding over. Met niet één nieuwe maandsoort – behalve dan twee niet helder determineerbare kiekendieven – is het op het soortenfront heel wat treuriger gesteld. Alles op dit gebied is kennelijk al in april gebeurd.

Eén van de twee raadselkieken van 16 mei. Ze passeren binnen enkele minuten na elkaar

Juni

Website trektellen.nl legt de scheiding tussen voorjaars- en najaarstellingen op 15/16 juni. De tekst hieronder heeft dus betrekking op de periode tot 15 juni. Wat daarna volgt, komt in het najaarsverslag aan de orde.

De maand begint met zwakkere noordelijke winden, maar op 4 juni is het ONO3 bij 'prachtig' telweer, d.w.z. bewolkt en wat regendruppels bij 14°C. Een speedboot komt met een noodgang dicht onder de oever aanzetten – en stopt abrupt als zijn schroef een flinke dreun incasseert van de strekdam die net onder water staat. De happen uit de schroef zijn met de telescoop goed te zien. Men kan op halve kracht terugvaren, dit keer wél buitenom natuurlijk!

Trekvogels

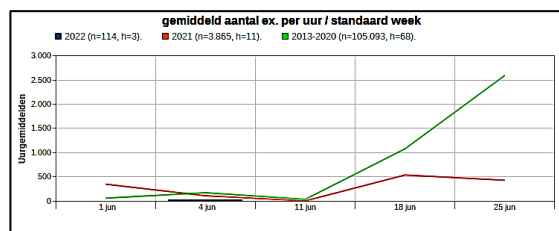
Verrassend genoeg komen er op 4 juni nog wat Zwarte Sterns voorbij. Een hele kolonne adulte Kokmeeuwen en Visdieven trekt min of meer onduidelijk foeragerend over de Nieuwe Merwede. Zij worden niet geteld, maar continu afspeuren ervan loont: er worden 4 Noordse Sterns tussen ontdekt, de eerste nieuwe soort

sinds april. Minder verassend in juni, maar wel meer dan gewoon: 12 Kleine Zilverreigers vestigen een nieuw voorjaarsdagrecord. Na 4 juni is de telpost nog wel minstens 4 ochtenden bezet, maar er is dan totaal geen trek meer te bespeuren. Wel foerageren meerdere honderden Gierzwaluwen boven de Deeneplaatweg, Anna Jacominaplaats en Dordtse Biesbosch, maar die zijn op 14 juni werkelijk spoorloos verdwenen. Waren dat dan toch 3k-jtjes op tussenstop? Wie het weet mag het zeggen.

TP-vogels

Er zijn alweer 250+ Knobbelzwanen in de rivierkom, ca. 60 Huiszwaluwen foerageren boven de Elzen en 500+ Gierzwaluwen boven de Deeneplaatweg tot de Anna Jacominaplaats. De drie plaatselijke Koekoekmannen vliegen heen en weer en de Nachtegaal zingt nog steeds. De Kneutjes en Groenlingen hebben inmiddels jongen en vliegen voortdurend heen en weer. In en bij de Eendenkooi op het Zuidplaatje zingt de Bosrietzanger weer volop en ook een Wielewaal laat zich daar horen.

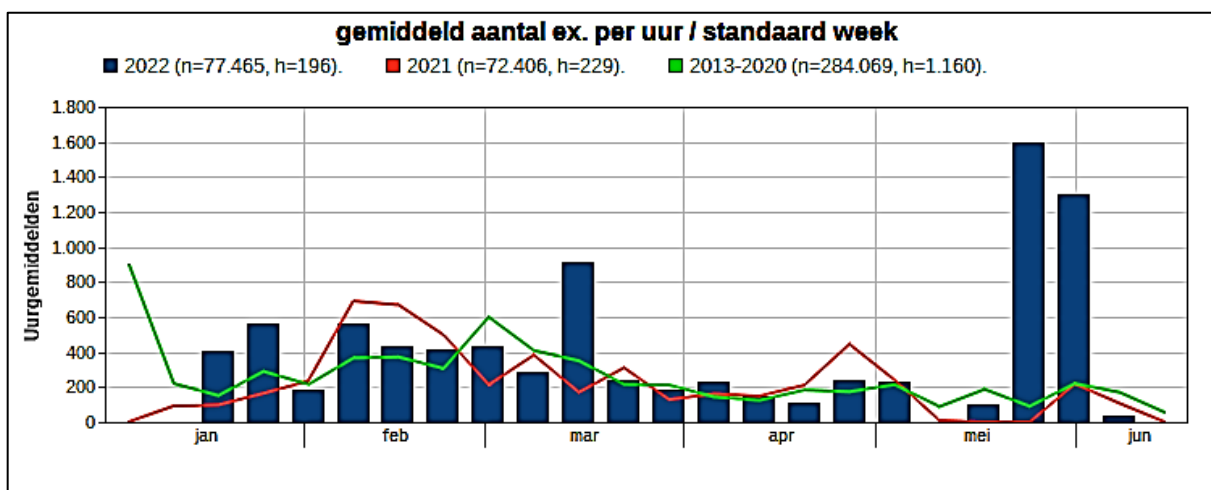
Totaal passeren dus in de eerste helft van juni 114 vogels in 3:30 uur op 1 teldag (2021: 1.522 exx in 6:30 uur). Daarmee is het slot van de voorjaarstellingen nóg magerder dan gebruikelijk. Dat toont de grafiek, waarin de niet-voorjaarsrelevante 2e helft van juni technisch onvermijdelijk ook is weergegeven.

2.1 Hele voorjaar 2022

De grafiek hieronder toont het hele voorjaar 2022 (blauwe staafjes) versus 2021 en 2013-2020 (alle Tongplaat-tellingen). Vanaf half maart tot half mei is het relatief stil op de telpost. De enige echt forse teldagen vallen half maart (Vinken en Koperwieken) en 2^e helft

mei/1^e helft juni (Gierzwaluwen). Totaal tellen we 77.451 vogels (*plus niet meer dan 14 vlin-ders*) in 196:30 uur op 65 teldagen, wat resulteert in een intensiteit van 394 exx/h. Zie verder het soortenoverzicht, de samenvatting en de dagrecords in de volgende hoofdstukken.

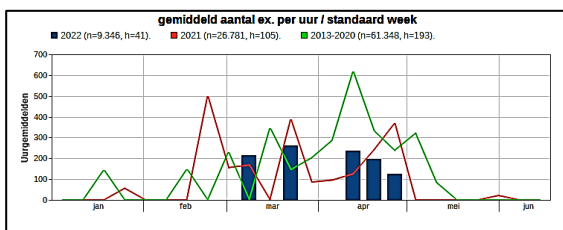

2.2 Telposten Groothoofd en Zwaluwse Dijk

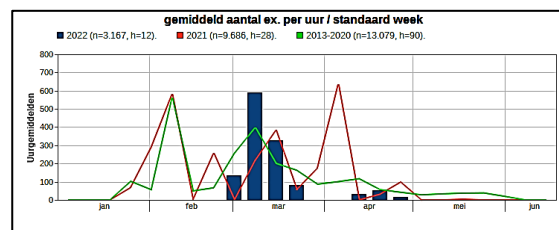
Op de 'belendende percelen', ook grotendeels gerund door 'onze' tellers, is het enthousiasme en/of de gelegenheid dit voorjaar niet meer wat het geweest is. De tellingen zijn natuurlijk navenant: de Zwaluwse Dijk komt tot 9.346 exx bij 225 exx/h in 64 soorten. Daarvoor wordt 41:29 uur geteld op 10 teldagen.

Het Groothoofd moet het doen met 3.167 exx, geteld in 12:05 uur op 8 teldagen. Het levert een intensiteit van 262 exx/h op en 53 soorten. De grafieken illustreren een en ander.

Een historie van beide telposten is terug te vinden in het voorjaarsverslag van 2020.

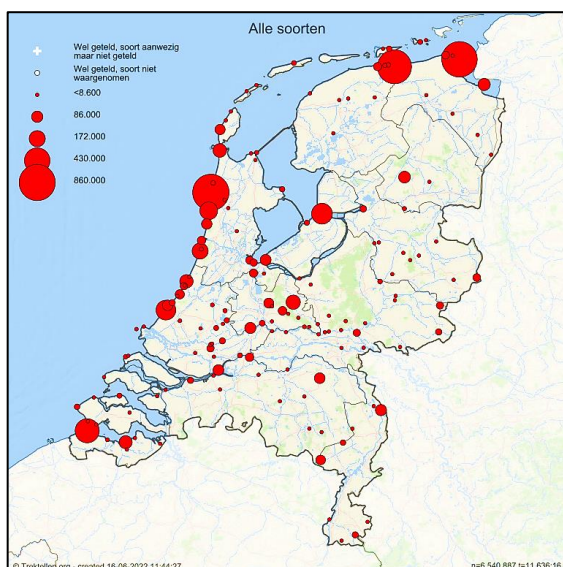

Zwaluwse Dijk voorjaar 2022 versus 2021 en beschikbare voorgaande jaren

Groothoofd voorjaar 2022 versus 2021 en beschikbare voorgaande jaren

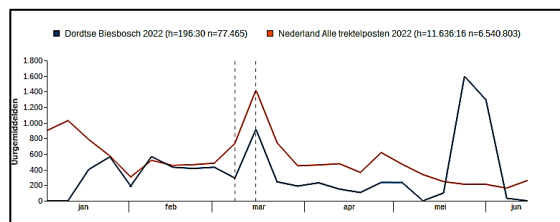
2.3 De DB en de landelijke trek

Overzicht Nederlandse voorjaarstrek 2022 (aantallen). Bron: trektellen.nl

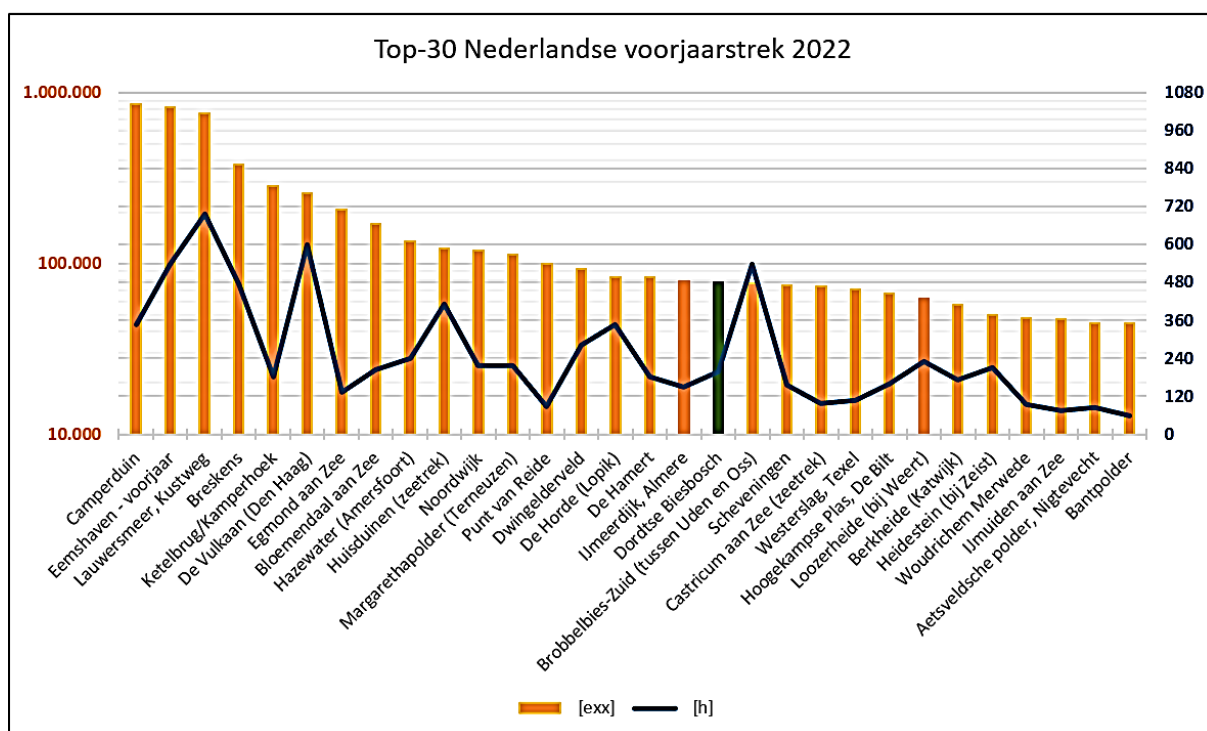
De DB staat dit voorjaar met zijn 18^e plaats in de top-30 eigenlijk 'gewoon' op zijn plek. Uit de combo-grafiek blijkt dat de DB 1,18% van de landelijke trek voor zijn rekening neemt. Dat is 'fors' hoger dan gemiddeld (0,9%). Diezelfde grafiek laat zien dat de DB-intensiteit niet snel de helft van de landelijke haalt, behalve in de

3^e decade van januari tot de 1^e van februari (ganzen), half maart (lijsters en vinken), en eind mei-begin juni natuurlijk piekt met onze geliefde Gierzwaluwen, die ineens ook weer van ons schijnen te houden.

De DB vergeleken met NL. Bron: trektellen.nl

Soortgelijke (niet afgebeelde) grafieken onthullen voor bepaalde soorten een (veel) grotere landelijke betekenis van de telpost: met Grutto 32,6%, Gierzwaluw 30%, Kleine Zilverreiger 14,5%, Brilduiker 12,5% en Koperwiek 11,5% mag de DB er in 2022 landelijk gezien zeker zijn! Andere soorten, zoals bijvoorbeeld Wilde Zwaan, komen in de buurt van 3%. Merk op dat dit weer een heel ander lijstje is dan in 2021. Vooral Oeverzwaluw en Zwartkopmeeuw zijn opmerkelijke 'laagvliegers' dit seizoen.

3. Overzicht soorten en soortgroepen

De telling van 2022 wordt per soortgroep vergeleken met het gemiddelde over de voorjaren 2004-2022. De individuele soorten zijn aangegeven in de soortgroeptabel waarmee elke paragraaf start. De kopregels van de tabellen spreken voor zich.

Na elke tabel volgt, indien nuttig en mogelijk, een korte beschouwing.

Als 2022 het beste jaar ooit is voor een soort, is die in de laatste kolom geel gemarkeerd. Als dit 'topjaar' gedeeld is met één of meer andere jaren, is de markering mintgroen.

Beste voorjaar ooit	Gedeeld topjaar
---------------------	-----------------

Het 4e hoofdstuk vat een en ander samen, geeft wat interpretaties en meldt de *voorjaarsdagrecords* van 2022.

Ganzen

Soort	Voorjaar 2022	Gemiddelde 2004-2022	2022 t.o.v. gemiddelde	Groep 2022 t.o.v. gemiddelde	Voorjaar 2004-2022	Maximum in jaar
Rotgans	0	4,2	0%	145%	79	47 (2016)
Witbuikrotgans	0	0,2	0%		4	4 (2016)
Roodhalsgans	0	0,1	0%		2	1 (2006)
Grote Canadese Gans	108	23	462%		444	188 (2021)
Brandgans	10.465	9.318	112%		177.038	93.035 (2010)
gans spec.	343	98	350%		1.862	684 (2019)
Sneeuwganzen	0	0,1	0%		1	1 (2011)
Kleine Canadese Gans	0	0,1	0%		1	1 (2010)
Indische Gans	0	0,1	0%		1	1 (2010)
Grauwe Gans	2.239	1.146	195%		21.776	3.155 (2013)
rietgans spec.	0	1,1	0%		21	8 (2007)
Kleine Rietgans	0	5,2	0%		99	86 (2011)
Toendrarietgans	428	454	94%		8.633	3.314 (2013)
Kolgans	11.755	6.415	183%		121.883	34.453 (2010)

In deze groep doen de gewonere ganzen het goed, vooral de Kolgans en de Grauwe Gans. Of je met de percentages van gans spec. en Grote Canadese Gans gelukkig moet zijn, laat ik aan de lezer over. Brandgans en Toendra komen rond het gemiddelde. Bijzondere ganzen zien we dit voorjaar (weer) niet. Al met al komt de groep goed bovengemiddeld uit. Dat zullen we dit voorjaar nog vaker tegenkomen.

In februari-maart doen de ganzen het lekker

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag voorjaarstellingen 2022

Zwanen

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Zwarte Zwaan	2	0,9	224%	130%	17	7 (2007)
Knobbelzwaan	28	8,6	326%		163	28 (2022)
Kleine Zwaan	3	28	11%		525	166 (2009)
Wilde Zwaan	22	5,1	435%		96	28 (2021)

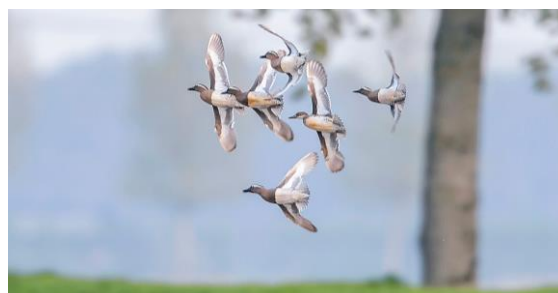
Na 2018 weer eens enkele Zwarte Zwanen. De groep komt dankzij merkbare trek van Knobbelzwaan en vooral Wilde Zwaan behoorlijk bovengemiddeld uit.

De 22 exx van laatstgenoemde trekken in één groep voorbij op 3 februari. De afnemende trend alhier bij Kleine Zwaan zet zich ook dit jaar weer door.

Jaar- en zomereenden

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Nijlgans	135	35	386%	119%	665	152 (2020)
Bergeend	172	98	176%		1.860	156 (2018)
Casarca	0	0,6	0%		11	5 (2018)
Zomertaling	9	1,1	814%		21	9 (2022)
Slobeend	354	111	319%		2.111	498 (2019)
Krakeend	39	28	137%		541	65 (2010)
Smient	342	454	75%		8.618	2.076 (2012)
Wilde Eend	16	21	76%		402	139 (2012)
Pijlstaart	100	191	52%		3.637	433 (2013)
Wintertaling	26	35	75%		662	107 (2007)
Tafeleend	5	11	46%		206	50 (2009)
Kuifeend	44	53	82%		1.016	163 (2021)

Na een forse dip in voorjaar 2021 leeft deze soortgroep weer op. Dat daarin de Nijlgans een grote bijdrage levert zij dan maar zo. Het opvallendst is de gelukstreffer van wel 8 Zomertalingen op 16 april (Sander), meteen een dagrecord en het beste voorjaar ooit voor deze soort. De Casarca ontbreekt ditmaal. Dat is sinds 2018 niet meer voorgekomen.

Zomertaling

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag voorjaarstellingen 2022

Wintereenden

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Grote Zee-eend	0	0,1	0%	183%	1	1 (2012)
Zwarte Zee-eend	0	0,1	0%		2	1 (2015)
Brilduiker	84	40	208%		766	137 (2021)
Nonnetje	1	1,2	86%		22	6 (2018)
Grote Zaagbek	63	38	165%		727	112 (2012)
Middelste Zaagbek	0	0,9	0%		18	5 (2021)

Dankzij Grote Zaagbek en Brilduiker is deze groep goed vertegenwoordigd. Merkwaardig is, dat deze score wordt behaald ondanks pas late en relatief geringe TP-aanwezigheid van

deze soorten bij de strekdammen en de rivierkom. Slechts 1 Nonnetje (man) passeert en Middelste Zaagbek ontbreekt dit voorjaar.

Duikers en Futen

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Roodkeelduiker	0	0,2	0%	121%	4	2 (2011)
Parelduiker	0	0,1	0%		1	1 (2010)
Fuut	7	5,4	129%		103	17 (2011)
Kuifduiker	0	0,1	0%		1	1 (2016)
Geoorde Fuut	0	0,1	0%		1	1 (2011)

De enige soort in deze groep, de gewone Fuut, brengt – zoals gebruikelijk de laatste jaren – het gemiddelde boven 100%. Met de andere soorten worden we sowieso niet vaak verwend, maar dit voorjaar ontbreken ze helemaal.

Vliegende Fuut blijft toch altijd wat merkwaardig om te zien

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag voorjaarstellingen 2022

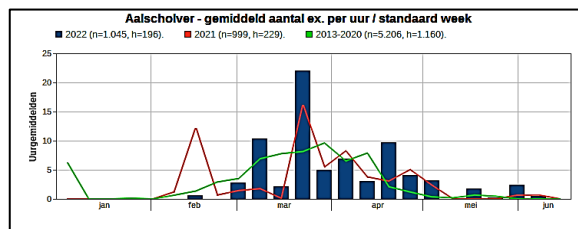
Reigerachtigen

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Zwarte Ooievaar	2	0,3	760%	143%	5	2 (2022)
Ooievaar	22	14	154%		271	78 (2020)
Heilige Ibis	0	0,1	0%		1	1 (2009)
Lepelaar	115	91	127%		1.724	249 (2020)
Roerdomp	0	0,1	0%		2	2 (2005)
Koereiger	0	0,3	0%		5	2 (2020)
Blauwe Reiger	116	76	153%		1.437	138 (2019)
Purperreiger	6	5,7	106%		108	14 (2021)
Grote Zilverreiger	65	34	189%		655	130 (2019)
Kleine Zilverreiger	25	6,4	393%		121	25 (2022)
Aalscholver	1.045	749	140%		14.232	1.398 (2019)

Het gemiddelde van deze groep is exact gelijk aan dat van 2021, maar per soort verschilt het: $\approx 3x$ zoveel Ooievaars en fors minder Lepelaars en Purperreigers. De Aalscholver lijkt dit voorjaar laat door te trekken, maar houdt bij nader inzien toch het gebruikelijke patroon aan.

Na 2010 zien we voor het eerst weer 2 Zwarte Ooievaars. Jammer dat ze zo hoog en ver vloegen en zweefden. Het was echt telescoopwerk. Ergens begin juni passeert boven de Deeneplaatweg een Zwarte Ibis, maar er is geen teller op de post, dus die gaat onze neus voorbij.

De sinds 2017 waargenomen toenemende trek van Kleine Zilverreiger wordt dit jaar bekroond met 25 exemplaren, waarvan de helft (voorjaarsdagrecord) zoals gebruikelijk begin juni.

De voor het gevoel laat komende Aalscholver doet dit voorjaar gewoon wat ie altijd doet.

Zó dichtbij kwam hij dit jaar niet!

De 12 Kleine Zilverreigers van 4 juni passeren – anders dan op deze archieffoto – bijna alle laag over de Nieuwe Merwede.

Vogeltrekteipost Dordtse Biesbosch

Verslag voorjaarstellingen 2022

Roofvogels ex valken

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Visarend	3	4,4	68%	103%	84	11 (2020)
Wespendief	0	0,8	0%		15	3 (2018)
Sperwer	24	26	91%		502	112 (2019)
Havik	0	1,0	0%		19	3 (2020)
Bruine Kiekendief	40	33	119%		636	112 (2019)
Blauwe Kiekendief	4	3,8	104%		73	12 (2019)
Steppekiekendief	0	0,1	0%		1	1 (2007)
Grauwe Kiekendief	0	0,2	0%		4	1 (2012)
Kiekendief spec.	2	0,1	1900%		2	2 (2022)
Rode Wouw	2	1,2	165%		23	5 (2020)
Zwarte Wouw	5	3,3	151%		63	16 (2019)
Zeearend	3	0,8	356%		16	4 (2020)
Buizerd	42	45	93%		857	183 (2019)

Droefenis alom in deze soortgroep, die dankzij de 'gewone' Kiekendieven, Wouwen en een paar gelukstrekkers sub-adult Zeearend nog net bovengemiddeld komt. De 2 kiekendief spec. van 16 mei lijken ringtails, maar ze vliegen te

ver, we pikken ze te laat op en het licht is slecht. Medevogelaars van de VWG zien er toch Bruine in. Enfin ... Buizerd, Sperwer en vooral Visarend doen het niet best en naar Wespendief wordt tevergeefs uitgekeken.

Rallen en Kraanvogels

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Meerkoet	0	0,1	0%	346%	1	1 (2011)
Kraanvogel	198	57	347%		1.085	345 (2013)

Heel anders is het in deze groep: voor het eerst sinds 2013 zien we weer substantiële aantallen Kraanvogels. Sander en Nijs zijn de gelukkigen op 28 februari:

Van de 184 dan passerende vogels komen er 15 vlak boven ons hoofd over. Het is de 4^e dag ooit voor deze imposante soort. Op 3 maart passereren er nog 14.

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag voorjaarsstellingen 2022

Steltlopers plevierachtigen

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Scholekster	98	146	67%	59%	2.775	323 (2011)
Steltkluut	0	0,2	0%		3	3 (2014)
Kluut	22	22	101%		412	73 (2021)
Kievit	1.366	2.209	62%		41.966	7.287 (2011)
Goudplevier	22	224	10%		4.254	1.078 (2011)
Zilverplevier	0	0,8	0%		16	6 (2005)
Bontbekplevier	27	19	139%		368	107 (2016)
Kleine Plevier	6	3,7	163%		70	13 (2017)
Strandplevier	0	0,1	0%		2	2 (2015)

We zien relatief weinig Kieviten en Scholeksters dit voorjaar, ongetwijfeld een gevolg van een zachte winter. Vooral Bontbek- en Kleine

Plevier doen het best goed, maar erg spannend wordt het daar ook weer niet van.

Steltlopers algemeen

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Regenwulp	215	83	260%	175%	1.573	232 (2021)
Wulp	86	212	41%		4.032	979 (2012)
Rosse Grutto	0	0,8	0%		16	11 (2010)
Grutto	2.295	1.171	196%		22.244	2.471 (2020)
IJslandse Grutto	0	0,9	0%		17	14 (2011)
Kanoet	0	1,7	0%		32	30 (2018)
Kemphaan	86	56	155%		1.057	239 (2015)
Temmincks Strandloper	0	0,2	0%		4	4 (2019)
Drieteenstrandloper	0	0,1	0%		1	1 (2015)
Bonte Strandloper	0	27	0%		507	117 (2016)
Kleine Strandloper	0	0,5	0%		10	5 (2019)
Houtsnip	0	0,3	0%		5	3 (2021)
Bokje	0	0,3	0%		5	3 (2021)
Watersnip	76	27	279%		518	92 (2019)

Vogeltrekteipost Dordtse Biesbosch

Verslag voorjaarstellingen 2022

Grutto, Regenwulp, Kemphaan en Watersnip komen in 2022 behoorlijk bovengemiddeld langs. De Regenwulp haalt zelfs een dagrecord van 138 exx op 30 april, maar moet wel 2021 voor zich laten als beste voorjaar ooit. Desalniettemin lijkt er een opgaande trend te ontstaan voor deze soort. Zo iets leek ook het geval

met de gewone Wulp, maar die laat het dit jaar grandioos afweten. Strandlopers, toch al geen uitbundige DB-soorten, zien we helemaal niet, en met totaal 5 Bokjes en Houtsnippen over de hele telposthistorie, waarvan alleen al 3 in of na de sneeuwweek van 2021, is het ontbreken daarvan nu ook weer niet zo verbazend.

Steltlopers ruiterachtigen

Soort	Voorjaar 2022	Gemiddelde 2004-2022	2022 t.o.v. gemiddelde	Groep 2022 t.o.v. gemiddelde	Voorjaar 2004-2022	Maximum in jaar
Oeverloper	10	7,2	139%	139%	137	26 (2020)
Witgat	77	26	299%		489	111 (2019)
Tureluur	38	68	56%		1.299	180 (2020)
Bosruiter	13	2,5	526%		47	18 (2018)
Zwarte Ruiter	2	9,1	22%		173	42 (2015)
Groenpootruiter	124	77	161%		1.462	240 (2018)

Ruiterachten zien we al een aantal jaren bovengemiddeld, maar dat lijkt zich nu wat te stabiliseren – wat zich zowel in de aantallen weer spiegelt, als ook in de wiskundige onvermijdelijkheid na een aantal bovengemiddelde jaren. Enfin, heel veel individuele Witgatjes bezorgen de tellers op vele teldagen een vrolijk moment. En na enkele jaren met nauwelijks of geen Bosruiters springen de 13 exx van dit voorjaar er

wel echt uit. Groenpootruiters verschijnen het meest in hun normale HDP van eind april-begin mei. Het zijn er wel bovengemiddeld, maar de aantallen van 2017-2021 – de seizoenen waarin we meer uren zijn gaan tellen – worden niet gehaald. Zwarte Ruiters zijn in deze periode ook wel regelmatig met meerdere exemplaren op de Tongplaat aanwezig, maar we betrappen er slechts twee op doortrekken.

Vooruit dan maar: een foeragerende Zwarte Ruiter

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag voorjaarstellingen 2022

Meeuwen

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Drieteenmeeuw	0	0,1	0%	131%	1	1 (2012)
Kokmeeuw	4.336	3.601	120%		68.426	8.781 (2021)
Dwergmeeuw	71	76	94%		1.435	407 (2010)
Zwartkopmeeuw	157	73	216%		1.384	442 (2021)
Stormmeeuw	73	135	54%		2.574	361 (2010)
Grote Mantelmeeuw	100	25	393%		484	100 (2022)
Zilvermeeuw	456	182	250%		3.465	456 (2022)
Pontische Meeuw	6	2,1	292%		39	11 (2020)
Geelpootmeeuw	26	3,4	760%		65	26 (2022)
Kleine Mantelmeeuw	669	396	169%		7.527	852 (2018)

De trek van Grote Mantelmeeuw en Zilvermeeuw is dit voorjaar echt opvallend. Hoewel ze in kleine groepjes of individueel passeren, is hun trek gewoonweg niet te ontgaan. Kleine Mantelmeeuw en Kokmeeuw doen het gewoon goed, maar halen niet de aantallen van 2020-2021. Voor de Dwergmeeuw en de Zwartkopmeeuw geldt iets soortgelijks.

Stormmeeuwen lijken we elk jaar wel minder te zien. En al die Pontische en Geelpootmeeuwen dan? Tja, we leven nu eenmaal in het Loeve-tijdperk, dus we zijn onze onschuld op dat gebied voorgoed kwijt. Dat we na de enige Drieteenmeeuw in 2012 dit jaar ook niet in de prijzen vallen, is niet zo verwonderlijk.

Sterns

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Lachstern	0	0,1	0%	84%	1	1 (2010)
Reuzenstern	1	0,4	238%		8	4 (2010)
Visdief	168	182	92%		3.466	1.118 (2021)
Noordse Stern	4	1,3	317%		24	13 (2019)
Noordse Stern/Visdief	0	0,7	0%		13	10 (2015)
Witwangstern	0	0,1	0%		1	1 (2011)
Witvleugelstern	0	0,5	0%		10	7 (2007)
Zwarte Stern	29	55	53%		1.038	211 (2011)

Vergeleken met de seizoenen 2018-2021 zijn sterns de grote verliezer van dit seizoen. Dat

betreft natuurlijk Visdief en Zwarte Stern, die behoorlijk achterblijven. Een Reuzenstern is

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag voorjaarstellingen 2022

reuzeleuk, maar zet in de groep geen zoden aan de dijk. Dat we op de valreep van het seizoen – 4 juni – naast die Kleine Zilverreigers ook nog 11 Zwarte Sterns en 4 Noordse Sterns over de rivier zien trekken maakt van deze overigens magere dag wel een feestje.

Die Noordse Sterns zijn dan de eerste en enige nieuwe soort na eind april, wat ook wel erg bijzonder is. De overige twee moerassternsoorten houden zich aan hun gebruikelijke gedragscode: als het even kan niet langs die vermale-dijde Dordts Biesbosch telpost trekken!

Duiven

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Holenduif	156	37	418%	112%	709	156 (2022)
Houtduif	2.035	1.912	106%		36.321	7163 (2019)
Zomertortel	0	1,1	0%		20	5 (2008)
Turkse Tortel	2	5,0	40%		95	15 (2008)

Voor de Holenduif het beste jaar ooit met dag-record 2, 4 en 5. De Houtduif doet het gewoon aardig. Zomertortels slaan regelmatig onze

post over, zo ook dit jaar. Turkse Tortels verschijnen nogal onregelmatig. Dit seizoen is weer een van de mindere voor die soort.

Koekoeken

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Koekoek	8	11	74%	74%	205	20 (2020)

Dit seizoen tellen we wat weinig Koekoeken. De grootste groep op 19 april bevat slecht 2 exx. Opgemerkt moet worden dat vanaf die dag de eerste twee van drie Koekoekmannen zeker

tot begin juni bij de Tongplaat en omgeving blijven flaneren. Het is niet onmogelijk dat we, daardoor misleid, wel doortrekkers als TP-ers hebben aangemerkt.

Uilen

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Velduil	0	0,1	0%	0%	2	1 (2015)

Positief uitgedrukt zitten we ook dit jaar tussen twee Velduilen in: één uit 2015 en één die vast nog wel eens komt.

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag voorjaarstellingen 2022

Spechtachtigen

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Hop	0	0,1	0%	158%	2	1 (2021)
Draaihals	0	0,1	0%		2	1 (2019)
Kleine Bonte Specht	0	0,5	0%		10	4 (2019)
Grote Bonte Specht	15	7,9	189%		151	16 (2019)
Groene Specht	0	0,1	0%		2	1 (2019)
Boomklever	0	0,4	0%		7	2 (2014)
Boomkruiper	0	0,3	0%		6	2 (2010)

De Grote Bonte Specht houdt in zijn eentje het groepsvaandel hoog. Over de andere soorten zullen we het maar niet hebben: geen Draaihals

op het pad op de terugweg, geen roepende Kleine Bonte, enzovoort, enzovoort.

Valken

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Torenvalk	11	7,6	144%	126%	145	36 (2019)
Roodpootvalk	0	0,4	0%		7	4 (2011)
Smelleken	12	4,8	251%		91	14 (2019)
Boomvalk	1	3,8	26%		72	11 (2005)
Slechtvalk	1	3,3	31%		62	12 (2008)

11 Torenvalken is best aardig voor het voorjaar en het groepsgemiddelde wordt gered door steeds opnieuw opduikende Smellekens tussen 28 maart en 16 mei. Verder is het kommer en kwel bij de Slechtvalk en de Boomvalk, waarvan slechts één exemplaar wordt signaleerd.

Enfin, het kan niet altijd 2019 blijven!

De Roodpootvalk hebben we helemaal niet gezien dit seizoen

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag voorjaarstellingen 2022

Kraaiachtigen

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Klapekster	2	0,2	1267%	212%	3	2 (2022)
Wielewaal	0	0,9	0%		18	3 (2005)
Gaai	31	20	156%		378	57 (2019)
Ekster	22	9,4	235%		178	30 (2020)
Kauw	537	352	153%		6.689	2.401 (2013)
Roek	5	2,3	216%		44	12 (2021)
Zwarte Kraai	474	120	394%		2.286	474 (2022)
Bonte Kraai	0	0,1	0%		1	1 (2016)

Twee van de drie Klapeksters uit de voorjaars-telposthistorie verschijnen in 2022. Sinds we in 2017 een langer telseizoen onderhouden, tellen we steeds meer Zwarte Kraaien, met dit seizoen weer eens als hoogtepunt. Hoewel de Gaaien van invasies meestal over het oosten van Nederland teruggaan naar het noorden (zie

ons boek over de telpost, Deel II, 344), krijgen we toch wat van de afgelopen-najaarsinvasie mee. Hoewel het exorbitante aantal van 2013 niet eens in de verte benaderd wordt, doet de Kauw het dit voorjaar ook goed. In het kansspel 'Wielewaal', goed voor bijna één exemplaar per voorjaar, trekken we een 'niet'.

Mezen

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Zwarte Mees	1	1,1	90%	299%	21	13 (2008)
Matkop	6	1,4	438%		26	6 (2022)
Pimpelmees	302	71	428%		1.341	302 (2022)
Koolmees	158	71	223%		1.345	199 (2019)
Buidelmees	0	0,1	0%		1	1 (2017)
Baardman	5	5,6	90%		106	47 (2014)
Staartmees	2	8,5	23%		162	27 (2007)
Witkopstaartmees	0	0,4	0%		7	3 (2018)

Matkop, Pimpelmees en Koolmees doen het heel goed dit seizoen en brengen het gemiddelde hoog. Een Zwarte Mees zien we niet elk voorjaar. Baardman en Staartmees zien we nu eenmaal niet elk jaar in grotere aantallen, en

na de twee Buidelmezen van 2011 en 2017 is er in het voorjaar nooit meer een genoteerd. Wel meent Nijs er op 23 april één gehoord te hebben, maar niet zeker genoeg om de vogel als doortrekker te noteren.

Leeuweriken

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Boomleeuwerik	25	4,5	559%	107%	85	38 (2009)
Veldleeuwerik	305	303	101%		5.761	2.532 (2013)

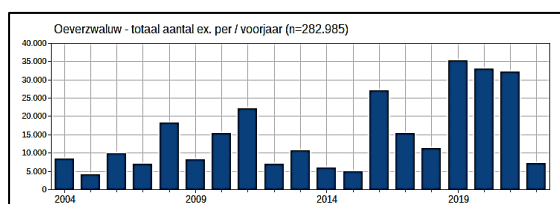
Na een eerste Boomleeuwerik op 28 maart, telt Sander er nog 24 op één dag, 4 maart – en dan is het meteen afgelopen met deze soort. De Veldleeuwerik haalt ternauwernood zijn gemiddelde, nu weer in de gebruikelijke HDP in

begin maart, terwijl het veel hogere aantal vogels (1.414 exx) in 2021 vooral eind februari passeerde. Tóen vlogen ze ver weg over de Deeneplaatweg, nú gelukkig wat dichterbij, en dus plezieriger om mee te maken.

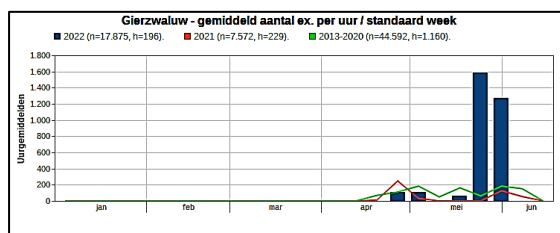
Zwaluwen

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Gierzwaluw	17.875	4.543	394%	338%	86.308	17.875 (2022)
Oeverzwaluw	117	365	32%		6.940	3.431 (2021)
Boerenzwaluw	648	585	111%		11.106	1.224 (2019)
Huiszwaluw	91	42	215%		806	114 (2019)
Roodstuitzwaluw	0	0,1	0%		2	1 (2011)

Huiszwaluw en Boerenzwaluw doen het redelijk tot heel goed, maar wat er met de Oeverzwaluw aan de hand is dit jaar, is werkelijk een raadsel en roept herinneringen op aan de 2^e decade van deze eeuw, zie bijgaande grafiek. Enfin, de soortgroep lijkt voor het eerst sinds jaren (2019: 392%, 2020: 424% en 2021: 250%) hopeloos teruggevallen – totdat op 27 en 28 mei nog even ruim 12.000 Gierzwaluwen langskomen, waarschijnlijk ‘de’ langverwachte 3kj-vogels. Dit levert dan meteen een voorjaarsdagrecord (9.049 exx) op, en het beste voorjaar voor deze soort, samen met de ‘redding’ van de soortgroep.

Een zware dip in de **Nederlandse Oeverzwaluwen-trek** dit voorjaar

De ‘redding’ van de soortgroep door de Gierzwaluw, die overigens uiterst lastig te volgen is, zie opmerking bij telling 27 mei.

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag voorjaarstellingen 2022

Kleine zangers

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Fitis	7	2,3	302%	73%	44	7 (2022)
Tjiftjaf	15	14	105%		272	48 (2018)
Tjiftjaf/Fitis	1	23	4%		432	124 (2011)
Grote Karekiet	0	0,1	0%		1	1 (2019)
Rietzanger	0	0,2	0%		4	3 (2021)
Kleine Karekiet	1	0,1	1900%		1	1 (2022)
Sprinkhaanzanger	1	0,1	950%		2	1 (2022)
Bosrietzanger	0	0,1	0%		2	2 (2020)
Snor	0	0,1	0%		2	1 (2021)
Zwartkop	5	2,4	211%		45	17 (2018)
Tuinfluit	0	0,2	0%		4	1 (2021)
Braamsluiper	1	0,2	475%		4	2 (2019)
Grasmus	0	0,6	0%		12	5 (2006)
Vuurgoudhaan	1	0,1	950%		2	1 (2022)
Goudhaan	0	0,4	0%		8	2 (2018)

Zoals elk jaar ook weer een verrassing in deze kleine groep: dit keer de eerste Kleine Karekiet die trekkend wordt waargenomen en de 2^e Vuurgoudhaan ooit in het voorjaar. Die deelt

dan de eerste plaats met 2019, wat de Fitis doet met 2010 en de Sprinkhaanzanger met 2021. In tegenstelling tot de twee voorgaande voorjaren blijft de groep benedengemiddeld.

Spreeuwen

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Spreeuw	2.810	2.742	102%	102%	52.090	8.401 (2011)
spreeuw spec.	0	0,1	0%		1	1 (2018)

De aantallen van 2009-2012 (Zuidplaatje) worden niet meer gehaald, maar toch komt de Spreeuw de laatste twee jaar weer (net) boven het langjarig gemiddelde.

Een 'verdachte' (mogelijk Roze) Spreeuw is dit voorjaar niet opgemerkt en dus ontbreekt de spreeuw spec.

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag voorjaarstellingen 2022

Lijsters

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Beflijster	20	18	110%	314%	346	166 (2019)
Merel	22	9,3	236%		177	42 (2021)
Kramsvogel	1.171	1.328	88%		25.231	15.729 (2010)
Koperwiek	6.862	1.220	562%		23.183	6.862 (2022)
Zanglijster	222	61	365%		1.155	288 (2011)
Grote Lijster	12	5,8	207%		110	19 (2019)

Deze groep, die vaak maar net het gemiddelde haalt, doet het dit keer prima, met een dipje voor de Kramsvogel. De Zanglijster excelleert, mede door de groep van 130 exx, die op 26 maart zeer hoog overvliegt en toevallig wordt opgepikt achter een schroevende Kiekendief. De soort wordt nog overvleugeld door de Koperwiek. Er is dit seizoen niet één 10.000+ tel-dag en de enige twee 5.000+ dagen zijn 27 mei (Gierzwaluw-dagrecord) én de zwaarbewolkte 14e maart: dagrecord Koperwiek en Vink, met een het beste voorjaar ooit voor beide.

Zoiets is het op 14 maart, inclusief grijze lucht – maar dan in omgekeerde richting. De Koperwieken vliegen op 14 maart alle strak NO.

Lijsterachtigen overig

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Grauwe Vliegenvanger	0	0,2	0%	103%	4	1 (2020)
Roodborst	0	0,1	0%		1	1 (2013)
Witgesterde Blauwborst	1	0,1	950%		2	1 (2022)
Nachtegaal	3	0,3	950%		6	3 (2022)
Bonte Vliegenvanger	0	0,1	0%		2	1 (2019)
Zwarte Roodstaart	0	0,1	0%		2	1 (2009)
Gekraagde Roodstaart	1	1,2	83%		23	4 (2019)
Paapje	0	0,2	0%		3	2 (2007)
Roodborsttapuit	0	0,4	0%		8	4 (2011)
Tapuit	0	2,2	0%		41	14 (2008)

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag voorjaarstellingen 2022

Hoewel deze groep – toch al geen fervente DB-liefhebbers – dankzij 3 trekkende (arriverende) Nachtegalen net als in 2019 voor één keer boven het langjarig gemiddelde uitkomt, is de ‘opbrengst’ qua soorten wel erg teleurstellend:

Grauwe en Bonte Vliegenvanger, Paapje en de Tapuiten ontbreken. Jammer, maar wel gecompenseerd door de uitbundige zang van de drie Nachtegalen-blijvertjes, die wekenlang de telers troosten met hun heerlijke zang.

Mussen

Soort	Voorjaar 2022	Gemiddelde 2004-2022	2022 t.o.v. gemiddelde	Groep 2022 t.o.v. gemiddelde	Voorjaar 2004-2022	Maximum in jaar
Huismus	0	0,1	0%	50%	2	1 (2013)
Ringmus	0	6,1	0%		116	20 (2010)
Heggenmus	4	1,8	224%		34	4 (2022)

Ringmussen lijken van de aardbodem weggevaagd en Huismussen zie je vrijwel nooit op een telpost. Dat er dan 4 Heggenmussen voorbijkomen, doet denken aan de Zuidplaat-jaren waar dit aantal zo’n beetje gewoon was. Eén of twee paren van deze soort hebben in de omgeving van de telpost gebroed, in de woekerende Braamstruik uiteraard.

Heggenmus, archieffoto Nijs Stam

Kwikstaarten

Soort	Voorjaar 2022	Gemiddelde 2004-2022	2022 t.o.v. gemiddelde	Groep 2022 t.o.v. gemiddelde	Voorjaar 2004-2022	Maximum in jaar
Gele Kwikstaart	21	63	33%	69%	1.206	190 (2008)
Engelse Kwikstaart	0	0,1	0%		1	1 (2021)
Noordse Kwikstaart	0	0,3	0%		6	4 (2018)
Grote Gele Kwikstaart	1	2,1	49%		39	8 (2007)
witte kwikstaart spec.	4	0,3	1267%		6	4 (2022)
Witte Kwikstaart	100	118	84%		2.250	362 (2018)
Rouwkwikstaart	2	1,7	119%		32	11 (2018)

Alle (onder) soorten in deze sterk wisselvallige groep blijven dit jaar zwaar achter, behalve de Rouwkwikstaart en daarvan verdachten: op 22 maart trekt een groepje van 4 exx laag over de Tongplaat, waarvan de laatste een onvervalste

Rouwkwikstaart is en de andere drie dat ook lijken te zijn, maar omdat ze te snel achter de begroeiing verdwijnen kan dat niet meer met zekerheid worden vastgesteld. Op 28 maart passeert er nog een spec.

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag voorjaarstellingen 2022

Piepers

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Duinpieper	0	0,2	0%	103%	3	2 (2006)
Graspieper	1.801	1.744	103%		33.127	10.226 (2019)
Boompieper	0	12	0%		220	84 (2008)
Waterpieper	21	15	136%		294	115 (2018)
Oeverpieper	0	0,1	0%		1	1 (2008)

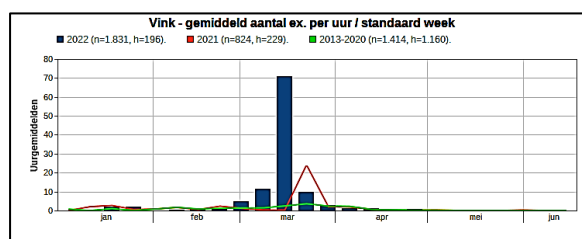
Graspieper en Waterpieper tillen deze groep net boven het langjarig gemiddelde, maar halen bij lange na niet de aantallen van topjaren 2019 resp. 2018. Van de overige soorten geen spoor, zelfs niet van een Boompieper. Wellicht ten overvloede nog maar eens opgemerkt dat

de trekrichting van de Waterpieper in het voorjaar – anders dan de andere soorten en samenhangend met hun broedgebied in Midden-Europa – altijd (zuid) oostelijk is. Ze trekken bijna altijd individueel.

Vink en Keep

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Vink	1.831	334	548%	535%	6.344	1.831 (2022)
Keep	46	17	276%		317	169 (2011)

Samen met de Koperwieken vormen Vinken de *jeu* van de telling op 14 maart met een voorjaarsdagrecord van 916 exx. Samen met kleinere groepjes en individuen die over een lange periode trekken, wordt het ook het beste voorjaar ooit voor de soort. De vele Kepen van het beste najaar ooit, met name via het dagrecord van 29 oktober 2021, vinden een weerspiegeling in het relatief hoge aantal dit voorjaar, dat bijna 3x het langjarig soortgemiddelde haalt.

De piek op 14 maart en de 'ouderwets' lange HDP van de Vink. 'Ouderwets' omdat deze HDP meer op die van het Zuidplaatje dan die van de laatste jaren op de Tongplaat lijkt.

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag voorjaarstellingen 2022

Vinkachtigen overig

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Appelvink	1	2,7	37%	140%	51	13 (2009)
Goudvink	0	0,2	0%		3	1 (2011)
Groenling	44	32	137%		610	86 (2018)
Kneu	122	91	134%		1.724	395 (2020)
Grote Barmsijs	0	0,4	0%		8	6 (2018)
barmsijs spec.	2	1,5	131%		29	10 (2006)
Kleine Barmsijs	0	0,1	0%		1	1 (2021)
Kruisbek	0	0,2	0%		4	2 (2020)
Putter	35	29	123%		542	79 (2010)
Europese Kanarie	0	0,2	0%		3	1 (2020)
Sijs	155	100	156%		1.893	816 (2011)

Kneu en Sijs tillen het groepsgemiddelde dit voorjaar behoorlijk op, waar het in 2021 nog erg achterbleef. De Sijs is – net als de Gaai en

de Keep – vrijwel zeker een restje van topjaar 2021.

Gorzen

Soort	Voor- jaar 2022	Gemid- delde 2004-2022	2022 t.o.v. ge- middelde	Groep 2022 t.o.v. gemid- delde	Voorjaar 2004- 2022	Maximum in jaar
Sneeuwgorz	0	0,1	0%	150%	2	1 (2020)
Grauwe Gors	0	0,2	0%		3	1 (2021)
Geelgorz	0	0,4	0%		7	2 (2019)
Rietgorz	90	59	151%		1.129	168 (2020)

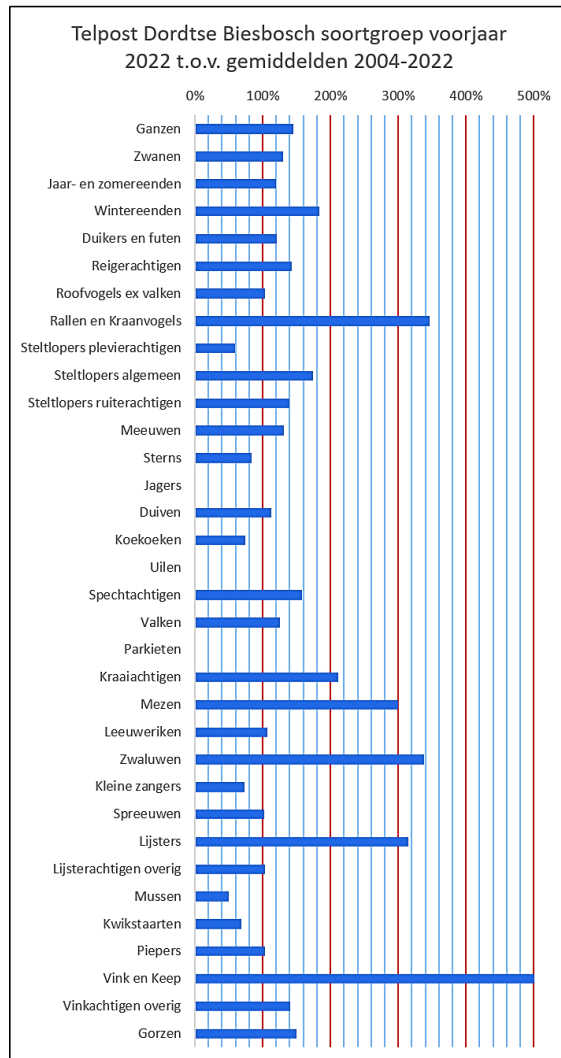
Geen verrassingen dit jaar. De Rietgorz moet het alleen doen – en dat doet hij ook.

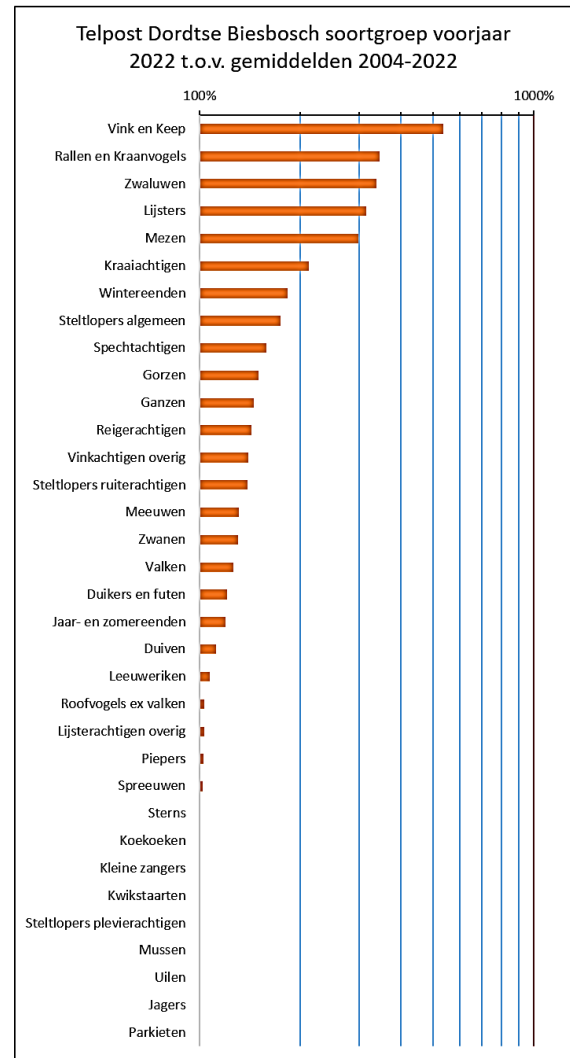
Rietgorz

3.1 Soortgroep samenvatting

Hieronder de tabellen van de soortgroepen grafisch uitgebeeld.

Bovenstaande (blauwe) grafiek in onze vrijbuitertaxonomische volgorde laat vrij gemakkelijk aflezen dat Rallen en Kraanvogels, Kraaiachtigen, Mezen, Zwaluwen, Lijsters en Vink/Keep het (zeer) goed deden in 2022. In feite gaat het dan natuurlijk om Kraanvogel, Zwarte Kraai, Pimpelmees, Gierzwaluw, Koperwiek en Vink. Bij de minder opvallende staven krijg je het beeld minder gemakkelijk te pakken.

Daarom laat de logaritmische (oranje) grafiek hetzelfde zien in rangorde. Doordat de schaal bij 100% begint, worden alle soortgroepen beneden het langjarig gemiddelde meteen uitgefilterd. Dat zijn er dit voorjaar slechts 9 (2021: 11, 2020: 15 en 2019: 11). Daarbij zitten dan wel enkele soortgroepen, die normalerwijs hoger in de boom zitten: Sterns, Kwikstaarten en Plevierachtigen.

4. Algemene Samenvatting en Interpretatie

De voorjaars trek in 2022 wordt hieronder samengevat in wat grafieken, weetjes en algemenere beschouwingen.

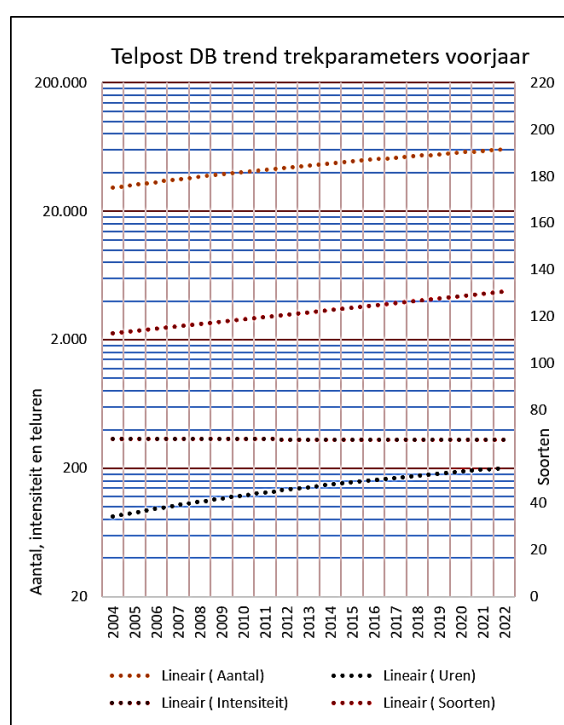
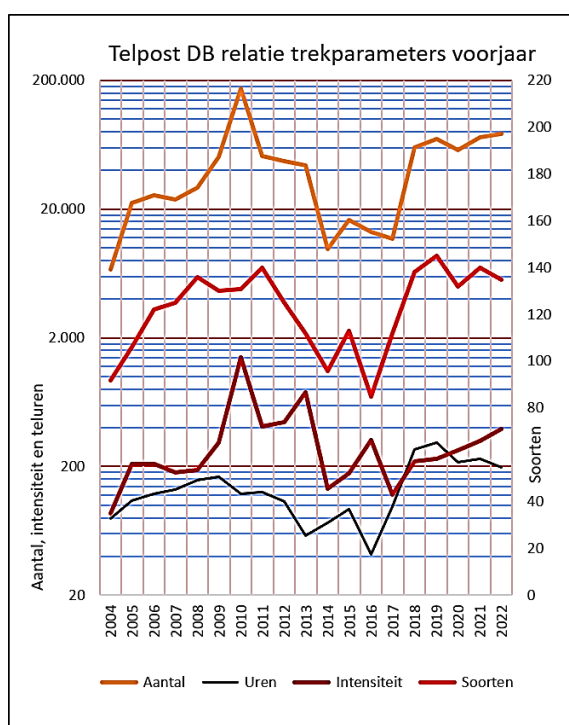
2^e voorjaar ooit

Voor de tweede keer in successie is dit voorjaar (met 77.451 exx) het 2^e ooit in de telposthistorie. De onderstaande tabel laat zien, dat de top-5 bestaat uit het onverslaanbare 2010 met zijn *coldrush*, plus vier van de vijf recentere voorjaaren waarin we langer zijn gaan tellen.

jaar	[exx]	[exx/h]	[soorten]
2010	172.343	1.401	131
2022	77.451	394	135
2021	72.398	315	140
2019	70.704	230	145
2018	60.272	220	138

Van die 77.451 exx wordt het leeuwendeel uiteraard ingenomen door slechts negen soorten, te weten: Gierzwaluw 23%, Kolgans 15%, Brandgans 14%, Koperwiek 9%, Kokmeeuw 6%, Spreeuw 4%, Grutto, Grauwe Gans en Houtduif elk 3%. Samen niet minder dan 80%. Alle andere soorten blijven daarbij achter. Verrassend hierbij is – een beetje tegen het gevoel in – de score van notoire ‘bulksoorten’ als Kolgans, Brandgans, Kokmeeuw, Spreeuw en Houtduif.

Onderstaande grafieken brengen wat onder ons welbekende trekparameters in onderling verband in beeld. De linkse grafiek in reële getallen, de rechtse als trendlijnen. De linker Y-assen zijn logaritmisch geschaald om de piek van 2010 te kunnen verwerken zonder de resolutie van andere jaren te verknoeien. De rechter Y-assen zijn wél lineair, maar gelden uitsluitend voor het aantal soorten.

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag voorjaarstellingen 2022

Interpretatie

Na de magere jaren 2014-2017 zijn de aantallen inmiddels weer zo gestegen dat de trendlijn daarvan leuk omhoog loopt. Wat aardiger is, is dat – hoewel de trendlijn van de intensiteit nog steeds 2010 niet te boven is en derhalve ongeveer vlak verloopt – de werkelijke intensiteit de laatste jaren weer flink aan het stijgen is. Dat is een beetje weerspiegeling van het feit dat het tellen qua beleving weer aardiger wordt: immers, bij de bijna 400 vogels per uur van 2022 heb je meer dat spannende gevoel dat er echt trek aan de gang is, dan bij de 121 vogels per uur van 2017.

Zoiets geldt natuurlijk sowieso voor dagen als 14 maart en 27/28 mei met resp. 1.305, 1.298 en 2.016 exx/h. Evenwel, zelfs een dag als 4 juni met slechts 23 exx/h kan ook nog fijn aanvoelen door de duidelijke trek tussen al het gefoe-rageer door van leuke soorten als Kleine Zilverreiger, Zwarte Stern en Noordse Stern. Enfin, kwestie van smaak of geluksgevoel.

Met 135 soorten zitten we dit jaar niet helemaal in de top, maar is er toch een keurige 5^e plaats. Overigens zitten 4 van die top-5 toch in de laatste jaren, de jaren waarin we meer en langer zijn gaan tellen. De andere twee stammen uit resp. 2011 (gedeelde 2^e met 2021) en 2008 met nipt de 4^e plaats.

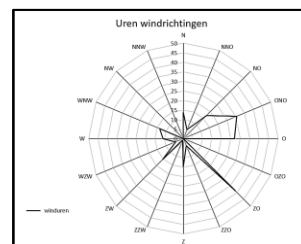
Het aantal soorten is dus dit jaar net even lager dan de laatste jaren gebruikelijk, maar de trendlijn blijft vooralsnog wel stijgen. Dat vestigt onmiddellijk onze aandacht op de teluren, die zowel werkelijk als trendmatig hetzelfde beeld als de soorten vertonen. Ofwel: vergeleken met de gemiddeld 245 teluren van 2018-2021 komt 2022 er met 197 teluren bekaaid van af. En vanuit de laatste jaren weten we inmiddels dat teluren – eigenlijk vooral teldagen – zo goed als rechtstreeks samenhangen met de kans een soort te betrappen – of juist te missen. Dat zien we dus ook nu.

Noordse Stern

Is er een reden aan te wijzen voor dat lagere aantal teldagen? Zeker. Als gebruikelijk spelen daarbij vier factoren een rol: weer, trekintensiteit, motivatie en beschikbaarheid. In 2022 is het weer zeker een restrictieve aangelegenheid: veel dagen met regen, soms (langdurige) mist en te harde winden tekenen dit voorjaar. Denk alleen aan de drie voorjaarsstormen binnen een week in februari.

Daar komt dan de trekintensiteit bij. In 2022 komt het zeer vaak voor dat de trek al binnen 2 uur na zonsopgang totaal stil valt. Of

dat er helemaal geen trek is op dagen die toch binnen de HDP van meerdere soorten vallen, zie boven bij april. Of dat samenhangt met de dit voorjaar prevalerende, vaak zachtere winden uit de oostelijke helft van de windroos (zie minigrafiek), is niet duidelijk, maar het is een feit.

Weer, trekintensiteit en loze dagen samen hebben dan zeker invloed op de motivatie: bij een harde noordenwind betwijfel je of je zult gaan tellen, en na drie 'loze' dagen laat je het er ook gemakkelijker bij zitten. Aldus geschiedt in 2022 meermaals.

Tenslotte de beschikbaarheid. Die is dit voorjaar door persoonlijke omstandigheden van meerdere tellers duidelijk lager dan afgelopen jaren. Daardoor is bijvoorbeeld op woensdagen

Vogeltrektelpost Dordtse Biesbosch

Verslag voorjaarstellingen 2022

nauwelijks geteld. Zo ontstaat dan het volgende beeld:

In 2022 duren 60% van de teldagen ≤ 3 uur. In de voorafgaande 'lange' jaren 2021-2018 is dat respectievelijk: 44%, 52%, 33% en 37%. Dieptepuntje voor 2022 dus.

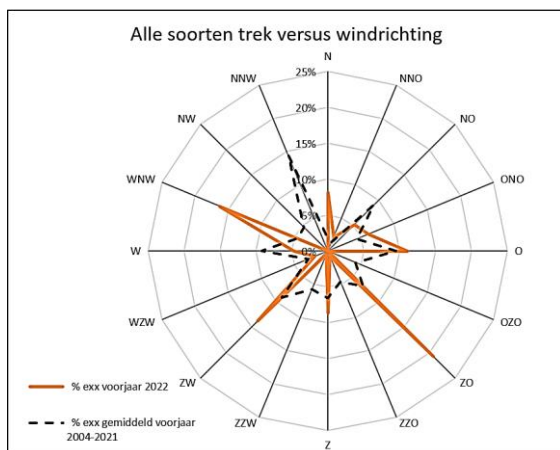
Er is minimaal 1 teldag van 6:20 uur in 2022. Het vergelijkbare rijtje voor diezelfde voorafgaande jaren is 7:30, 8:00, 9:00 en 9:31 uur. Tweede minpuntje voor 2022.

De verhouding tussen telweken van >20 uur en die van <10 uur is 14% voor 2022, komend van resp. 36%, 21%, 58% en tenslotte 50% in 2018. Dat is dan de genadeklap voor 2022.

En hoe leuk is het dan niet, dat het tóch het tweede voorjaar ooit is geworden?

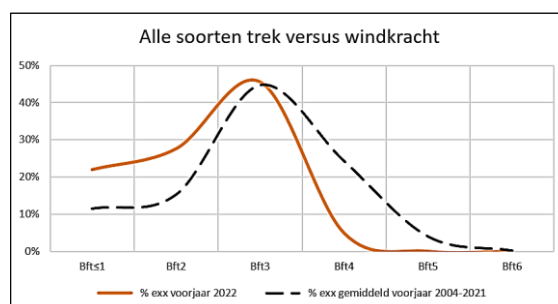
Wind en trek

Het laatste woord is aan de wind. Niet onlogisch bij de prevalerende windrichtingen trekken toch veel vogels – anders dan gemiddeld (zwarte streeplijn) – bij winden uit Noord over Oost tot Zuid, zie grafiek.

Het piekje bij Noord speelt vooral in de laatste week van april met 3.135 Gierzwaluwen en op 28 mei met nog eens 3.196 keer van hetzelfde laken een pak. Het piekje bij Oost komt vooral uit de 1^e week van maart: Brandgans, Kolgans en Grutto zijn dan de gelukkigen. De grote piek bij Zuidoost treedt op in de 3^e decade van fe-

bruari en de 1^e/2^e van maart. Vooral Brandgans, Kolgans en Grauwe Gans, Grutto, Kokmeeuw en Houtduif passeren dan in substantiële aantallen. Dan twee 'tegendraadse' pieken: die uit ZW wordt gedomineerd door de Koperwieken en Vinken van 14 maart, gevolgd door ruim 2.000 Gierzwaluwen op 21 mei. Die van WNW wordt alweer gedomineerd door Gierzwaluwen, die van het dagrecord van 27 mei. Daar zitten dan ook nog zo'n 5.000 ganzen uit de 3^e decade van januari bij. Net als in 2021 lijken de meer oostelijke winden de vogels meer te doen trekken bij zachtere winden.

Bovenstaande grafiek laat zien dat in 2022 – contrair aan de gewone gang van zaken – nu aanzienlijk meer vogels zijn gepasseerd bij Bft1-Bft2 dan gebruikelijk. Rekening houdend met o.a. de ongewone koers van de Gierzwaluwen eind mei, kan voorzichtig gezegd worden dat ca. 55% van de vogels bij (semi-) kopwinden, en 'dus' ca. 45% bij (semi-) staartwinden vliegt.

Ter afsluiting toch nog maar een Visarend, alweer de ster van de Biesbosch met ook in 2022 drie broedparen en 8-9 juvenielen. Qua doortrekker beleeft de telpost er geen gouden tijden (meer) aan, maar ach ...

4.1 Voorjaarsdagrecords

Karakteristiek voor het 'kalme' verloop van de voorjaarsrek in 2022 is het feit dat er wat minder dagrecords zijn. Misschien is dat ook wel een gevolg van een steeds langer wordende telposthistorie, waarbij we al een paar jaar verwachten, dat het aantal dagrecords geleidelijk opdrogen zal. Dit gaat natuurlijk nooit helemaal op, want er zijn altijd weer verrassingen

mogelijk. Enkele zijn gedeelde dagrecords met voorafgaande. Die zijn mintgroen gekleurd.

Vogels die dit jaar 'nieuw' zijn voor de telpost, krijgen uiteraard automatisch een dagrecord. Dagrecords van spec-soorten leiden weliswaar niet tot groot enthousiasme, maar zijn desondanks toch opgenomen.

Dagrecord 2022	Aantal	Datum	Vorige/volgende dag record op datum	Aantal
Zomertaling	8	16 april 2022	26 maart 2011	2
Kleine Zilverreiger	12	4 juni 2022	22 april 2020	7
kiekendief spec.	2	16 mei 2022	--	--
Regenwulp	138	30 april 2022	19 april 2021	130
Grote Mantelmeeuw	10	8 maart 2022	20 maart 2019	9
Gierzwaluw	9.049	27 mei 2022	21 april 2020	5.111
Klaapekster	1	26 maart 2022	3 maart 2022	1
Kleine Karekiet	1	29 april 2022	--	--
Sprinkhaanzanger	1	15 april 2022	29 maart 2021	1
Koperwiek	5.202	14 maart 2022	26 maart 2016	4.310
Witgesterde Blauwborst	1	15 maart 2022	24 maart 2018	1
Nachtegaal	2	13 april 2022	19 april 2021	2
witte kwikstaart spec.	3	22 maart 2022	7 april 2020	1
Vink	916	14 maart 2022	22 maart 2021	394